

Jaarlijkse Rapportage

Zeeuwse norm weerbare overheid

2024-2025, derde jaargang

Zeeuwse norm weerbare overheid

Gezamenlijk de weerbaarheid en integriteit van de Zeeuwse overheden versterken

De Zeeuwse norm weerbare overheid (hierna: Zeeuwse norm) is een intentieverklaring en beschrijft de (bestuurlijke) ambities van de 13 Zeeuwse gemeenten, Waterschap Scheldestromen en de Provincie Zeeland om de weerbaarheid en de integriteit te versterken. Het realiseren van deze ambities leidt ertoe dat partijen hiermee ook drempels opwerpen tegen ondermijnende criminaliteit. De Zeeuwse norm werd op 8 maart 2022 door alle Zeeuwse overheden ondertekend.

De norm is opgesteld als een dynamisch groeidocument. De ambities die nu in de Zeeuwse norm staan beschreven, vormen een eerste aanzet om de basis op orde te krijgen. Jaarlijks wordt via het overleg Bestuur en Financiën van het Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) een overzicht gegeven van de stand van zaken. Deze jaarrapportage is de derde editie en heeft betrekking op de periode maart 2024-maart 2025.

De input voor deze jaarrapportage wordt op vrijwillige basis geleverd door de deelnemende overheden. Het feit dat ook dit jaar alle 15 Zeeuwse overheden weer hebben meegewerkt aan het verzoek informatie aan te leveren over de voortgang in hun organisatie, is zeker niet vanzelfsprekend. De bestuurlijke werkgroep wil hiervoor haar grote dank uitspreken. Het getuigt van veel bereidheid tot samenwerking in Zeeland. Juist die bereidheid is dé randvoorwaarde voor het belangrijke uitgangspunt van de Zeeuwse norm: de spreekwoordelijke dijken even hoog krijgen in de gezamenlijke Zeeuwse aanpak van ondermijnende criminaliteit.

Dat is waar we ons als provincie in onderscheiden. Door de Zeeuwse norm is de samenwerking tussen de organisaties op veel thema's nog beter geworden en versterkt. We weten elkaar steeds beter te vinden door de korte lijnen en we slaan de handen ineen in verschillende werkgroepen. De manier van invulling geven aan de Zeeuwse norm is niet onopgemerkt gebleven. Het Ministerie van Binnenlandse Zaken heeft besloten structurele middelen (t/m 2029) toe te kennen aan de versterking van de weerbaarheid van Zeeuwse gemeenten. Het is een mooie erkenning van het werk wat door veel enthousiaste mensen wordt verzet. We zullen deze middelen de komende jaren (blijven) gebruiken als motor voor het realiseren van de ambities van de Zeeuwse norm!

Maart 2025

Namens de bestuurlijke werkgroep Zeeuwse norm weerbare overheid,

Voorzitter Hugo de Jonge, Waarnemend Commissaris van de Koning Zeeland

Leeswijzer:

De jaarrapportage bestaat uit vier onderdelen:

- 1) De Zeeuwse norm – hoe geven we invulling aan de norm?
- 2) De negen thema's met beknopt overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen 2024-2025
- 3) Visuele weergave: de voortgang op de ambities per thema en organisatie
- 4) Vooruitblik

1. De Zeeuwse norm weerbare overheid

Hoe geven we invulling aan de Zeeuwse norm?

Adoptiesysteem

De Zeeuwse norm is breed en omvat ambities op negen verschillende thema's, die betrekking hebben op de gehele organisatie. Bij de Zeeuwse norm zetten we daarom in op breed eigenaarschap. Hiervoor is een adoptiesysteem ontwikkeld: de ambtelijke werkgroep Zeeuwse norm heeft aan alle organisaties die de norm hebben ondertekend, gevraagd of zij bereid zijn een thema uit de Zeeuwse norm te 'adopteren'.

We doen daarbij een beroep op het eigen inzicht en de verantwoordelijkheid van de adoptiegemeente. De ambtelijke werkgroep kan ondersteuning bieden in de vorm van advies en/of financiële middelen (bijvoorbeeld voor trainingen, bijeenkomsten), maar de adoptant heeft de vrijheid zelf vorm te geven aan de concretisering van het adoptiethema. Het is wenselijk dat de adoptiegemeente een voorbeeldrol vervult op het gekozen thema. Denk hierbij aan het implementeren van de ambities uit de norm in de eigen organisatie en daarbij "best practices" op te leveren voor de overige organisaties. Uiteraard is het mogelijk (en zelfs wenselijk) dit in samenwerking met andere gemeenten te doen. Uiteindelijk moet de adoptie ertoe leiden dat we in heel Zeeland op elk thema een basis-ondergrens kunnen hanteren.

Bestuurlijk trekker

Ieder thema kent ook een bestuurlijk trekker. Aan de bestuurlijk trekker wordt gevraagd om de verbinding met de politiek-bestuurlijke organisatie te verzorgen. De bestuurlijk trekker treedt op als enthousiast ambassadeur en boegbeeld van het betreffende thema uit de Zeeuwse norm weerbare overheid en zorgt voor collegiale stimulans om aan de ambities uit de Zeeuwse norm te voldoen. Daarnaast vraagt de bestuurlijk trekker in relevante gremia aandacht voor de Zeeuwse norm weerbare overheid voor zijn of haar thema en zorgt ervoor dat de Zeeuwse norm blijvend op de agenda staat. Ook zou een bestuurlijk trekker zich kunnen profileren bij activiteiten die op het betreffende thema worden georganiseerd.

Bestuurlijke werkgroep

Het realiseren van de ambities wordt aangejaagd door een bestuurlijke werkgroep waarin de Zeeuwse gemeenten, het Waterschap en de Provincie zijn vertegenwoordigd. Minimaal drie keer per jaar, worden zij door de ambtelijke werkgroep geïnformeerd over de voortgang en indien er bijzonderheden zijn, vaker.

Ambtelijke werkgroep

De ambtelijke werkgroep bestaat uit eveneens uit een delegatie van de Zeeuwse gemeenten, het Waterschap en de Provincie. De werkgroep komt op frequente basis bijeen om de voortgang van de ambities te monitoren, actief te communiceren, knelpunten te signaleren, te adviseren en een helpende hand te bieden. De werkgroep beoordeelt voorstellen vanuit de verschillende thema's voordat ze aan de bestuurlijke werkgroep worden voorgelegd, geeft gevraagd en ongevraagd advies, denkt mee en voorziet de bestuurlijke werkgroep van input.

2. De negen thema's van de Zeeuwse norm

Hieronder volgt een overzicht van de belangrijkste ontwikkelingen op elk thema in de periode van maart 2024-maart 2025. Op de meeste thema's is een werkgroep actief die bestaat uit medewerkers uit verschillende (adoptie)organisaties. De ontwikkelingen staan uiteraard niet stil en de werkgroepen hebben ook al doelen gesteld voor de kwartalen van 2025.

Thema 1: Bewustwording bij bestuur en medewerkers

Adoptiegemeenten: Sluis, Waterschap Scheldestromen.

Bestuurlijk trekker: dijkgraaf T. Poppelaars

Belangrijkste ontwikkelingen: Realiseren van e-learning voor gemeenten om bewustwording bij bestuur en medewerkers te bevorderen m.b.t. het voorkomen en bestrijden van ondermijning binnen de organisatie (Q1, 2, 3 en 4)

Thema 2: Integriteit van bestuur en medewerkers

Adoptiegemeenten: Kapelle, Vlissingen.

Bestuurlijk trekker: burgemeester Jansen op de Haar (Kapelle)

Belangrijkste ontwikkelingen:

Voor het onderdeel integriteit voor medewerkers (gemeente Vlissingen):

- Inventarisatie van integriteitshuishouding; het opstellen van integriteitsprotocol en gedragscode voor de ambtelijke organisatie met als doel deze als voorbeeld en inspiratie te delen voor de andere Zeeuwse overheden (Q 1, 2, 3 en 4)
- Organiseren van kennissessies op het gebied van ambtelijke integriteit (Q2)

Voor het onderdeel integriteit voor bestuurders (gemeente Kapelle):

- Organiseren inhoudelijke bijeenkomst voor bestuurders en volksvertegenwoordigers (Q1)
- Organiseren van een verdiepend trainingsaanbod op basis van een "keuzemenu" voor alle Zeeuwse overheden op het gebied van integriteit voor verschillende doelgroepen (Q1, 2, 3 en Q4). In 2024 hebben 10 van de 15 Zeeuwse overheden reeds gebruik gemaakt van het eerste aanbod met basistrainingen.

Thema 3: Veilige Publieke taak

Adoptiegemeente: Veere

Bestuurlijk trekker: burgemeester Schouwenaar (Veere)

Belangrijkste ontwikkelingen: Organiseren workshops voor alle Zeeuwse overheden over ongewenst gedrag / agressie / Veilig Publieke Taak voor ambtenaren (Q1)

Thema 4: Informatiehuishouding ondermijning

Adoptiegemeente: Tholen, Goes, met klankbordfunctie van Hulst

Bestuurlijk trekker: burgemeester Van den Bos (Goes)

Belangrijkste ontwikkelingen:

- De weerbaarheidsscan bij de Zeeuwse overheden laten uitvoeren in samenwerking met RIEC Zeeland West Brabant (Q1, 2, 3 en 4).
- Organiseren van een kennissessie organiseren rondom privacy voor de Functionaris Gegevensbescherming/Adviseurs Openbare orde en Veiligheid/Data-analisten (Q1)
- Organiseren van een kennissessie organiseren over de omzet van het LIO naar het GSO (Gemeentelijk SignalenOverleg)
- Organiseren workshop ter inspiratie welk systeem ingezet kan worden als aanvulling op de huidige manier van werken waarbij de 'best practices' (waaronder Hulst) kan worden uitgelegd/getoond.

Thema 5: Bestuurlijke instrumentarium

Adoptiegemeente: Vlissingen

Bestuurlijk trekker: burgemeester Van den Tillaar (Vlissingen)

Belangrijkste ontwikkelingen:

- Organiseren van Zeeuwse Bestuurlijk Instrumentariumkamer (naar voorbeeld van Bibobkamer) die op structurele basis bijeenkomt (Q1, 2, 3 en 4)

- Organiseren van bijeenkomst met inhoudelijke spreker en advies (Q2)

Thema 6: Bibob

Adoptiegemeente: Middelburg, Provincie Zeeland

Bestuurlijk trekker: Waarnemend Commissaris van de Koning De Jonge

Belangrijkste ontwikkelingen: hoofddoelstelling voor de Zeeuwse BIBOBkamer is de versteviging van toepassing van de Wet Bibob in Zeeland. Dit wordt gestimuleerd door uitwisseling van kennis en ervaring tussen alle partners en het ondersteunen van partners bij de (ontwikkeling van de) uitvoering BIBOB (Q1, 2, 3 en 4). Verder ligt de focus op:

- o Het organiseren van kennis- en dialoogsessies, zowel bestuurlijk als ambtelijk (Q2 en Q3)
- o Versteven van de bestuurlijke rol door korte en heldere handreiking te ontwikkelen voor burgemeester en wethouders
- o Bredere benutting van het netwerk BIBOB in Zeeland en het faciliteren van de brede werkgroep
- o Het organiseren van een bijeenkomst met spreker
- o Ontwikkelen en actualiseren van beleid

Thema 7: Opiumwet (wet Damocles)

Adoptiegemeente: Reimerswaal

Bestuurlijk trekker: burgemeester Van Egmond (Reimerswaal)

Belangrijkste ontwikkelingen:

- Via de districtelijke werkgroep Damocles, waarvan gemeente Reimerswaal voorzitter is, wordt het Zeeuwse Damoclesbeleid blijvend actualiseerd (Q1, 2, 3 en 4).
- Professionalisering van de bestuurlijke rapportages m.b.t. procedure art. 13b Opiumwet

Thema 8: Signaleren en handhaven

Adoptiegemeente: Schouwen-Duiveland

Bestuurlijk trekker: burgemeester Van der Hoek (Schouwen Duiveland)

Belangrijkste ontwikkelingen:

- Organiseren gezamenlijke trainingen met verschillende doelgroepen van medewerkers in het sociaal domein. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen medewerkers met een toezichthoudende taak, zoals de sociaal rechercheurs en BRP-controleurs en medewerkers met een signalerende taak zoals bijvoorbeeld burgerzaken en de consultants jeugd, WMO en participatie.
- Organiseren van een training met als doelgroep handhavers van leefbaarheid. Zij worden getraind op het gezamenlijk uitvoeren van controles, het herkennen van signalen tijdens deze controles en het bevorderen van de samenwerking.
- Organiseren van een webinar voor de afdeling burgerzaken en de consultants jeugd, WMO en participatie.
- Bevorderen van kennisdeling.

Thema 9: Informatiebeveiliging

Adoptiegemeente: Sluis, Borsele en Provincie Zeeland

Bestuurlijk trekker: burgemeester Vermue (Sluis)

Belangrijkste ontwikkelingen:

- Opzetten van een Zeeuws brede Bestuurlijke rapportage Informatiebeveiliging waardoor alle bestuurders en managers periodiek eenduidig worden geïnformeerd. Dit bevordert het (bestuurlijk) bewustzijn en onderlinge interactie met betrekking tot informatiebeveiliging.
- Integrale Zeeuwse advies nota opstellen, gedragen door de bestuurlijke werkgroep, welke ingaat op:
 - o Benodigde capaciteit informatiebeveiligingsorganisatie (CISO / ISO / TISO, etc.)
 - o Aandacht voor periode t/m implementatie NIS2 en volgend
 - o Onderbouwing en legitimatie van het advies
 - o Mogelijkheden tot Zeeuwse samenwerking m.b.t. functies en NIS2 acties
- Bedrijfscontinuïteitsmanagement (BCM) op de kaart zetten door een gezamenlijke crisisoefening te organiseren.

- Cyclus opzetten voor gezamenlijke trainingen/opleidingen op het thema informatiebeveiliging.
- Het organiseren van een webinar m.b.t. PEN-Testen, Cyber risico-evaluatie en Informatie uitwisseling m.b.t. NIS2

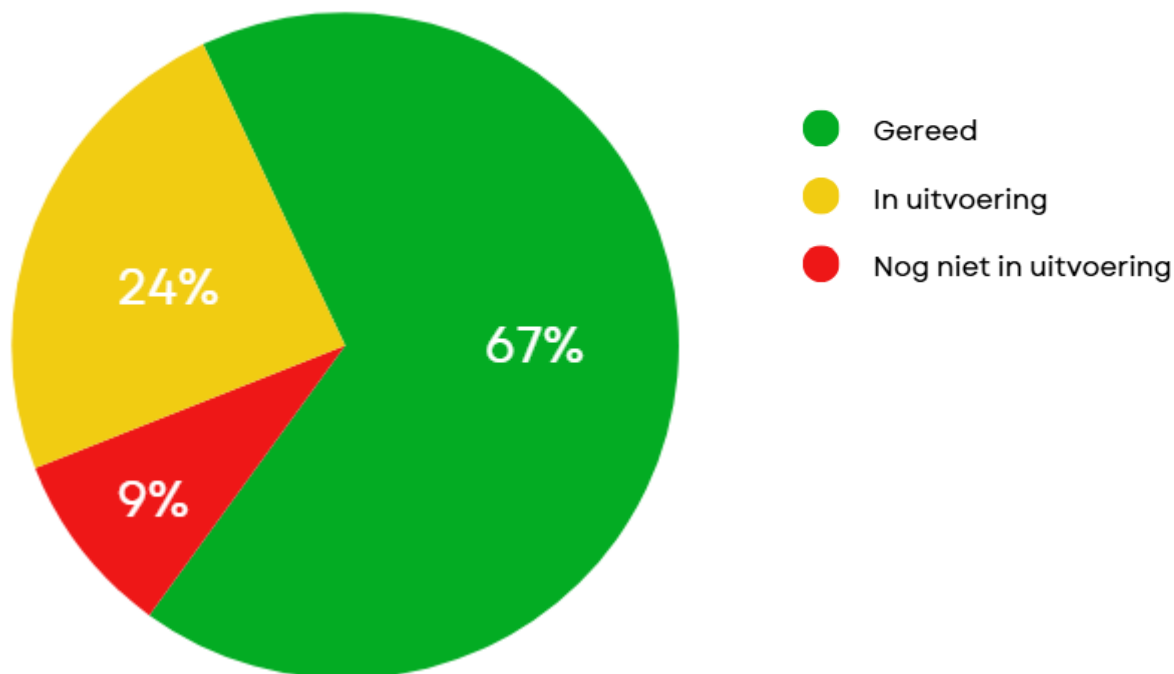
3. Stand van zaken 2024-2025

Visuele voortgang rapportage Zeeuwse norm

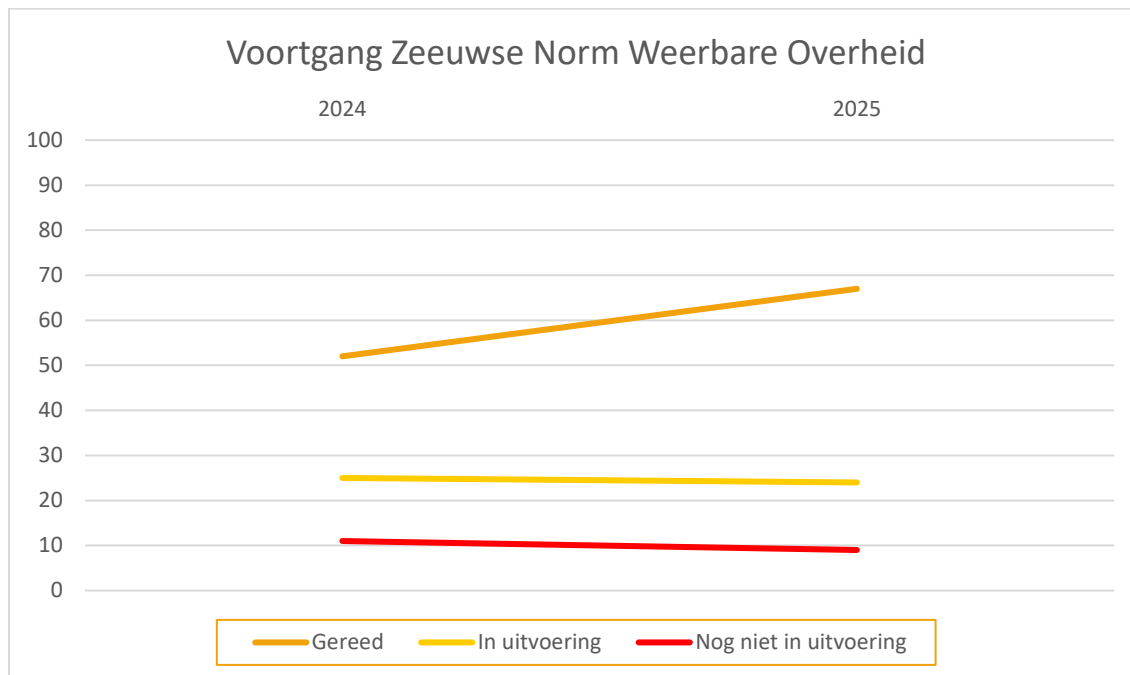
Om de voortgang inzichtelijk te maken, zijn enkele visualisaties gemaakt. Bij het lezen van deze grafieken zijn de volgende kanttekeningen van belang:

- Bij het ondertekenen van de Zeeuwse norm in 2022 is geen nulmeting uitgevoerd
- Bij het realiseren van de visualisaties is niet gewerkt met cijfers achter de komma, dus er zijn afrondingsverschillen ontstaan (totaal = 99 of 101)
- Bij enkele thema's zijn het Waterschap en de Provincie buiten beschouwing gelaten, omdat het thema op deze organisaties niet van toepassing is (bijvoorbeeld thema 7 Opiumwet Damocles)
- De input voor deze grafieken wordt geleverd door organisaties zelf door het invullen van een voortgangstool. Deze voortgangstool is met name ontwikkeld voor intern gebruik, dus als praktisch hulpmiddel om te onderzoeken hoe ver de eigen organisatie is bij het realiseren van de ambities uit de Zeeuwse norm. De voortgangstool is – net als de ambities in de Zeeuwse norm – niet smart geformuleerd, waardoor er ruimte is voor persoonlijke interpretatie (gereed, in uitvoering of nog niet in uitvoering). Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om een organisatie middels deze visualisatie in kwaad daglicht te plaatsen of te 'namen and shamen'. De visualisaties geven slechts een indicatie van de voortgang en ondersteunen om de spreekwoordelijke Zeeuwse dijken even hoog te krijgen.

Totaaloverzicht van de voortgang in Zeeland

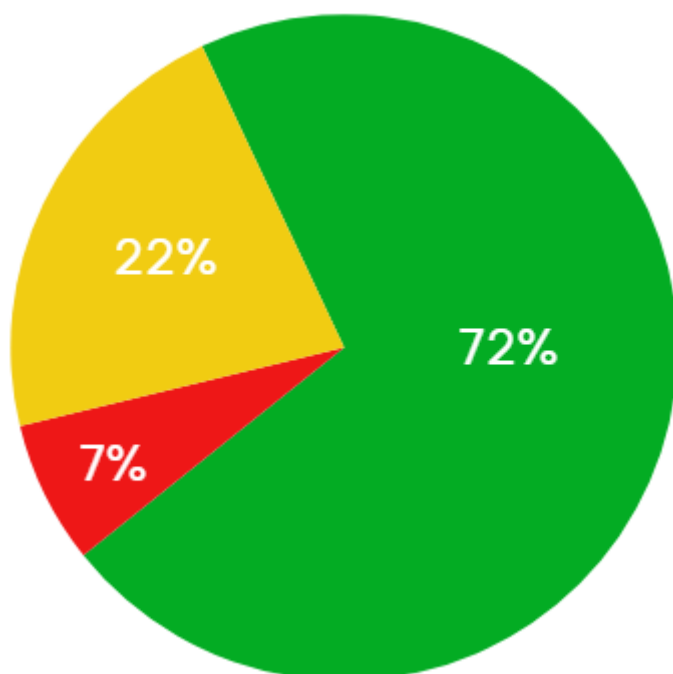

Als we dit vertalen in een voortgangsgrafiek, geeft dit ten opzichte van 2024 het volgende beeld :

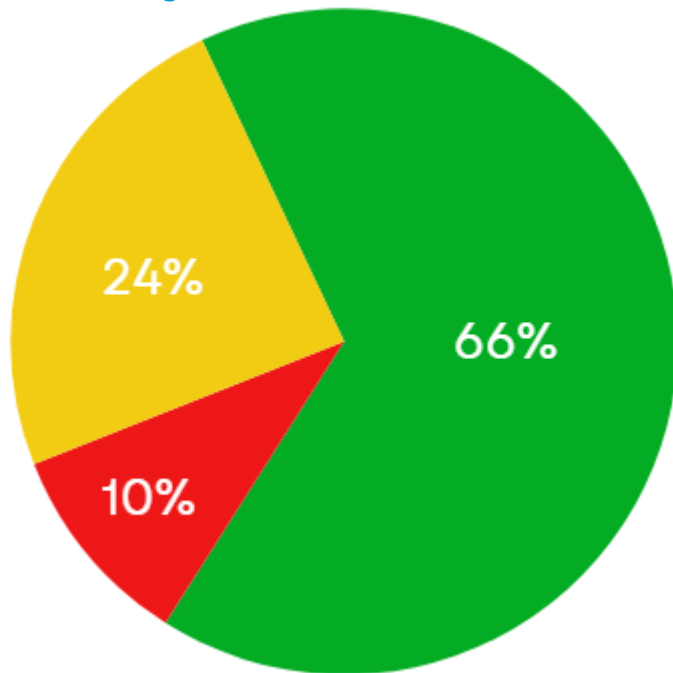

Ovezicht per thema:

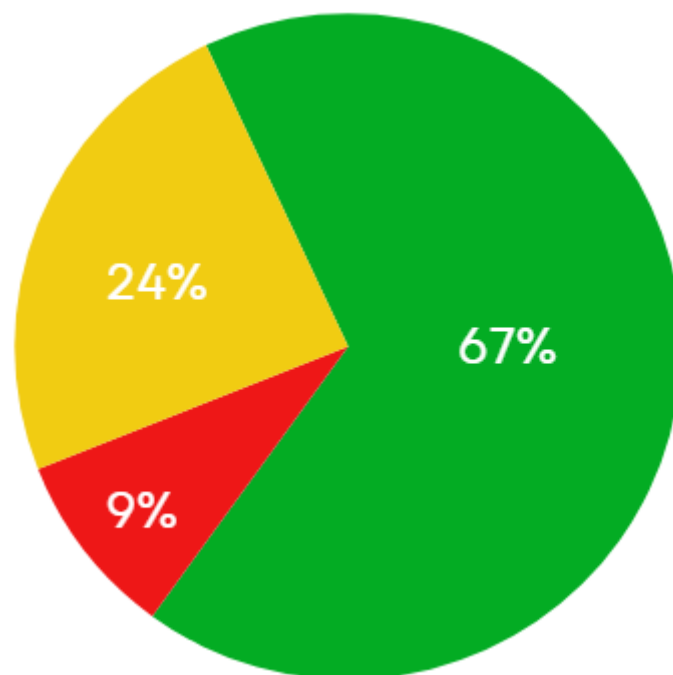
1. Bewustwording:

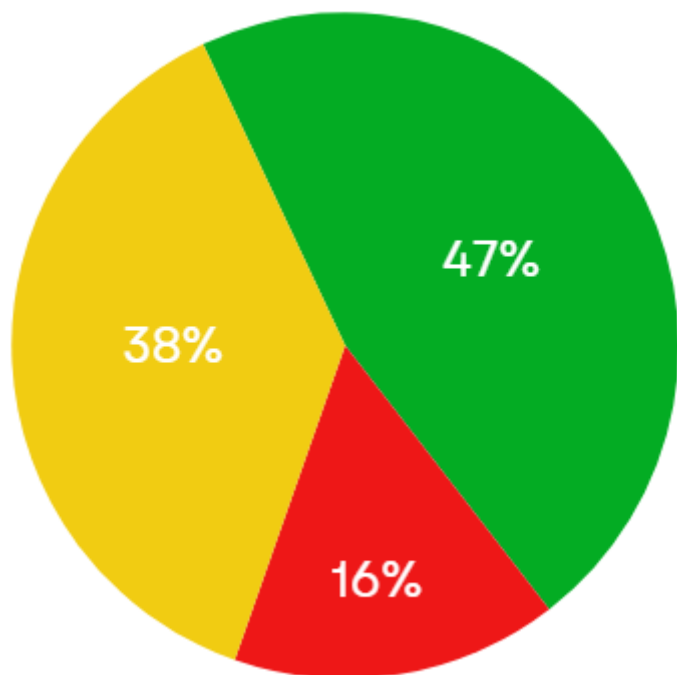
2. Integrität:

3. VPT:

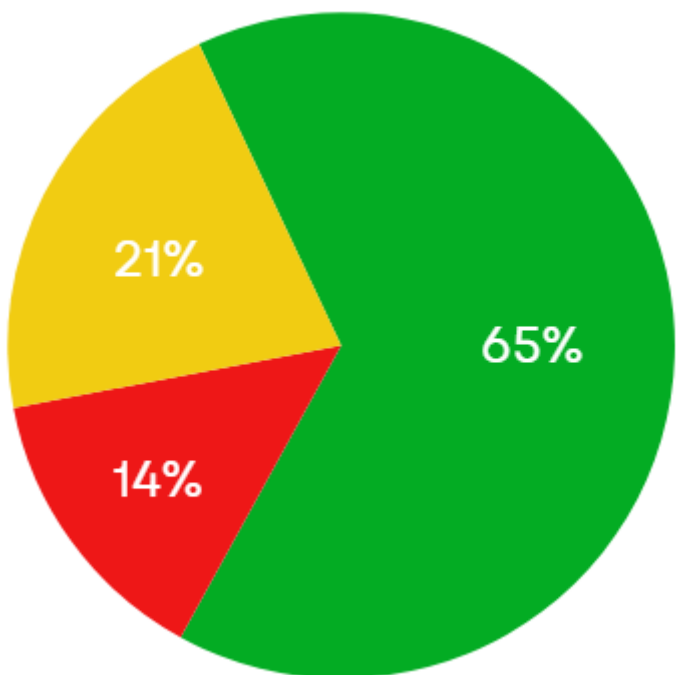

4. Informatiehuishouding:

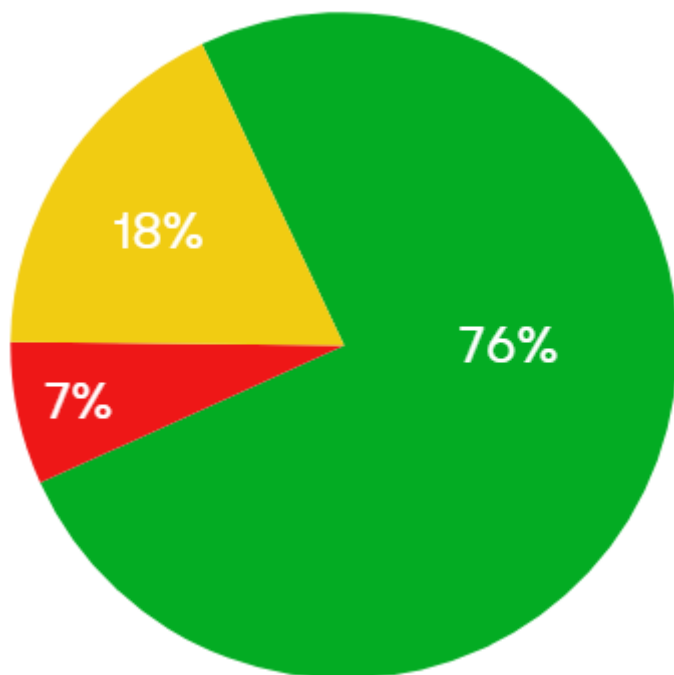

5. Bestuurlijk instrumentarium:

- Bij deze indicator zijn de Provincie Zeeland en het Waterschap buiten beschouwing gelaten.

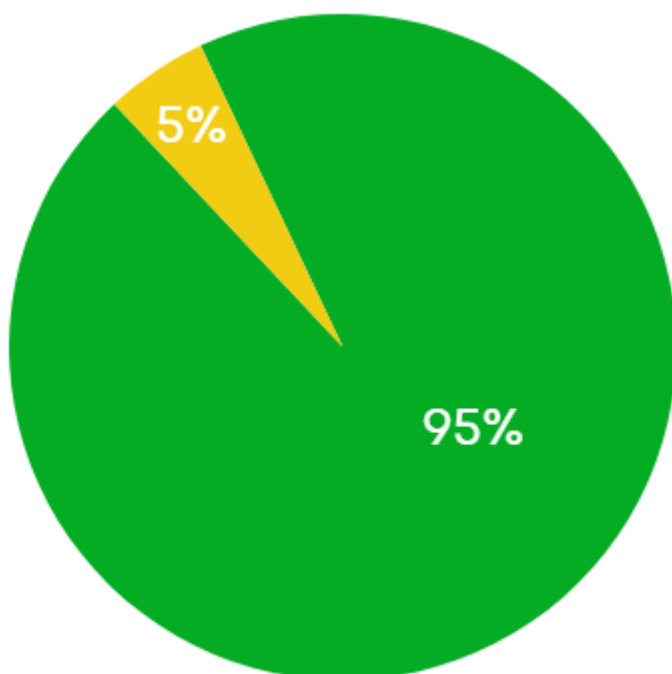

6. BIBOB:

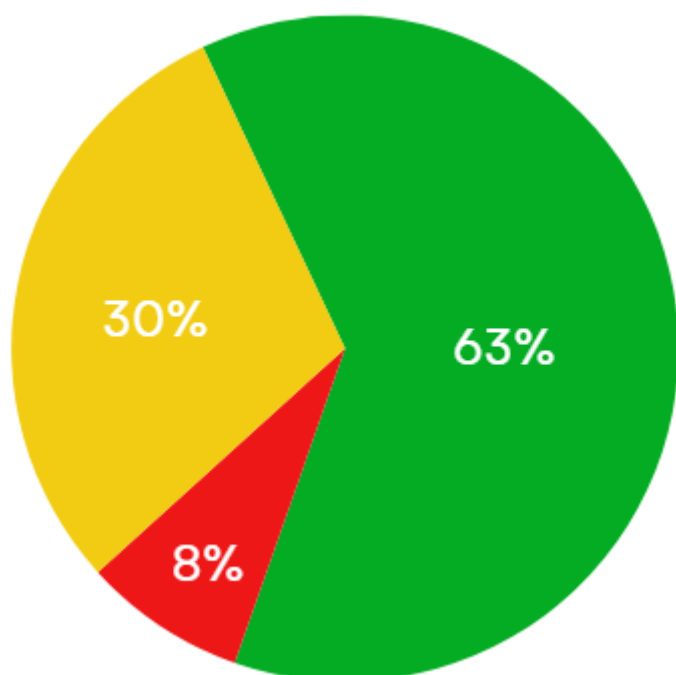

7. Opiumwet:

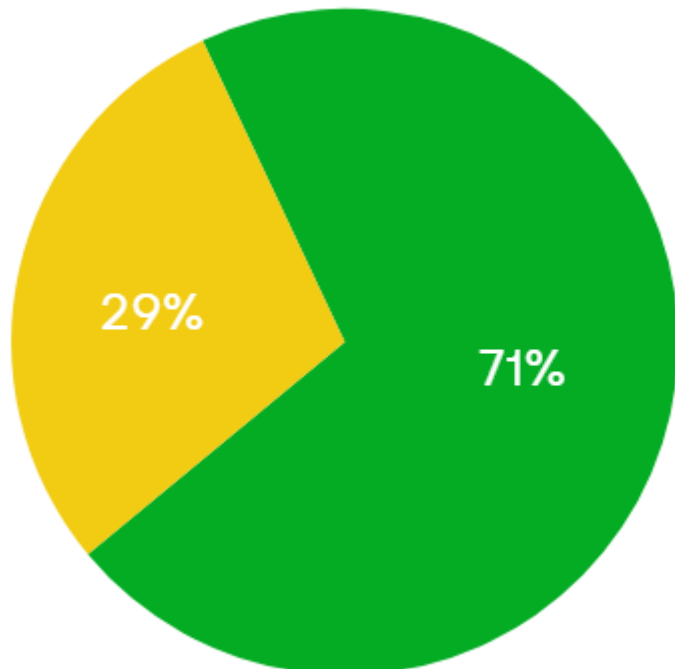
- Bij deze indicator zijn de Provincie Zeeland en het Waterschap buiten beschouwing gelaten.

8. Signaleren en handhaven:

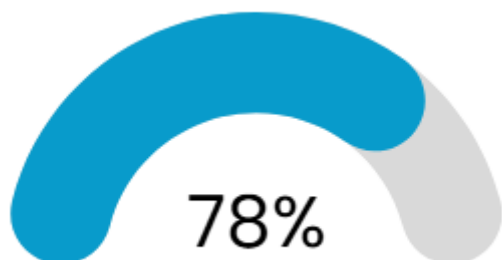
9. Informatiebeveiliging:

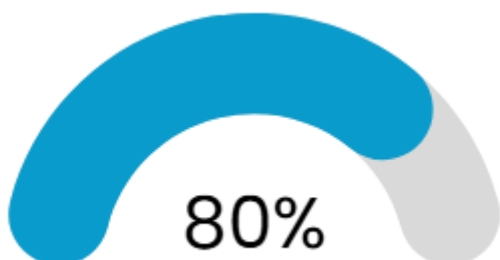
Snelheidsmeter per gemeente.

Belangrijk: bij deze visualisatie worden alleen de ambities in beeld gebracht die op 'gereed' staan. Als de ambities 'in uitvoering' of nog niet in uitvoering' staan, worden ze niet meegenomen in het blauwe vlak. Hierdoor kan een snelheidsmeter laag uitvallen, terwijl een organisatie heel hard aan de slag is en alle ambities 'in uitvoering' heeft.

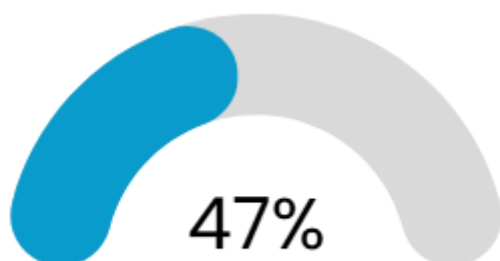
Borsele:

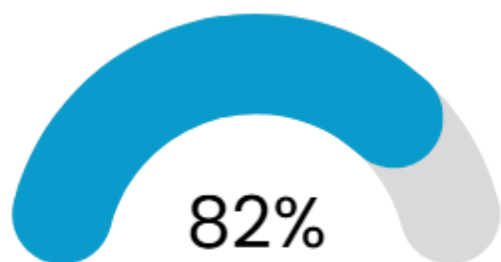
Goes:

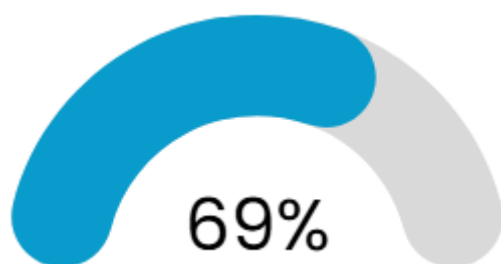
Hulst:

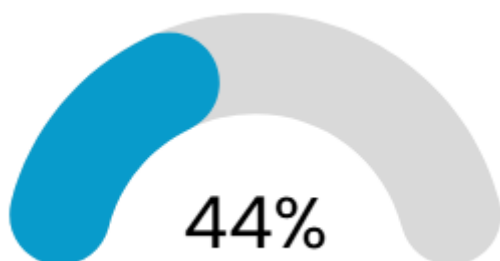
Kapelle:

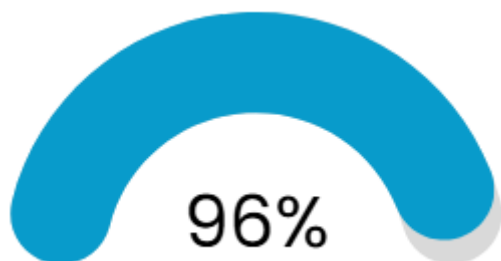
Middelburg:

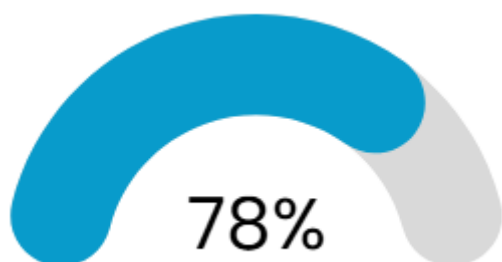
Noord Beveland:

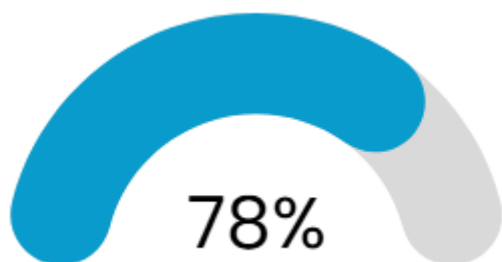
Reimerswaal:

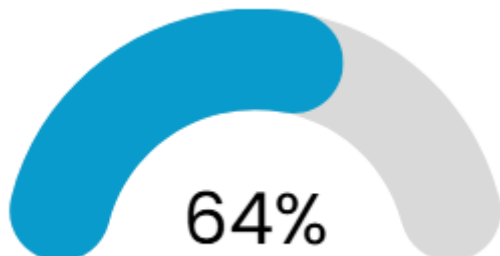
Schouwen-Duiveland:

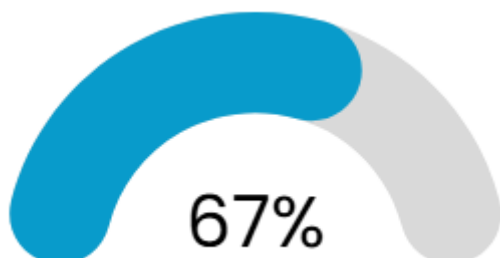
Sluis:

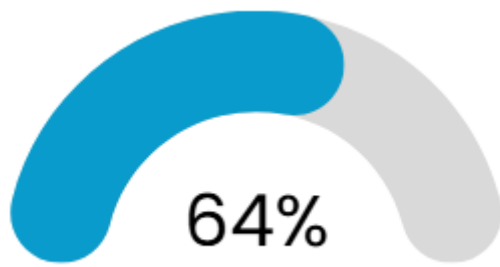
Terneuzen:

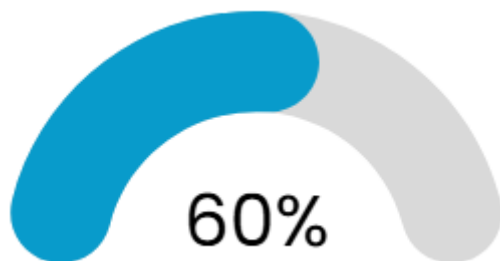
Tholen:

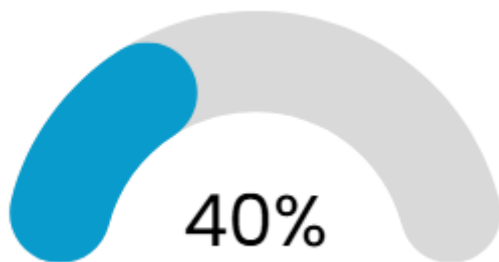
Veere:

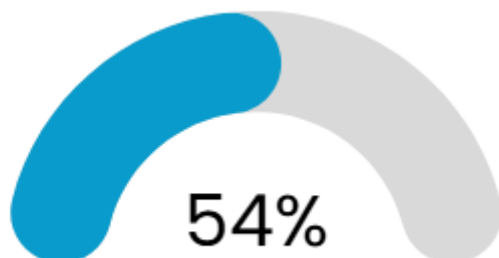
Vlissingen:

Waterschap: Thema's Bestuurlijk instrumentarium en Opiumwet buiten beschouwing gelaten .

Provincie: thema's Bestuurlijk instrumentarium en Opiumwet buiten beschouwing gelaten .

4. Vooruitblik 2025

Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft zich positief geuit over de invulling van de weerbaarheidsnorm. Het ministerie heeft daarom t/m 2029 structureel financiële middelen beschikbaar gesteld ter verbetering van de weerbaarheid en slagkracht van de Zeeuwse gemeenten. Deze middelen, die circa 127.000 euro per jaar bedragen, worden jaarlijks overgeheveld naar Provincie Zeeland. De middelen vormen dé motor om de ambities en doelstellingen per thema, zoals hierboven omschreven, te realiseren. In de afgelopen drie jaar zijn dankzij intensieve samenwerking tussen de organisaties die de Zeeuwse norm hebben ondertekend, al veel stappen gezet om het afgesproken basisniveau te bereiken.

Dit willen we de komende jaren in Zeeland continueren. Om de activiteiten rondom de Zeeuwse norm te coördineren, heeft Provincie Zeeland een adviseur Zeeuwse norm aangesteld. Deze is het centrale aanspreekpunt voor de Zeeuwse norm, zowel ambtelijk als bestuurlijk. Zij werkt hierin nauw samen met de medewerkers van RIEC Zeeland West Brabant, die eveneens een belangrijke steen bijdragen in de ondersteuning.

Zelfs als het punt bereikt wordt dat alle ambities uit de huidige Zeeuwse norm op 'groen' staan, staat het werk niet stil. Aandacht voor weerbaarheid en integriteit blijft nodig en de Zeeuwse norm volgt nieuwe ontwikkelingen en ambities.

Naar aanleiding van de jaarlijkse rapportage en bespreking in het OZO zal de bestuurlijke werkgroep adviseren de Zeeuwse norm aan te scherpen of te verbreden. De Zeeuwse norm is ontstaan als een dynamisch groeidocument en verandert mee met de maatschappelijke ontwikkelingen en behoeften van de deelnemende organisaties. Het komende jaar zal benut worden om te onderzoeken of een evaluatie en doorontwikkeling gewenst is en zo ja, op welke manier.